

บทที่ 27 Lễ hội chùa Hương (เทศกาลวัดเขื่อง)

เทศกาลวัดเขื่อง

บทสนทนาระหว่างลานและแอน

ลานและแอนกำลังคุยกันเกี่ยวกับเทศกาลวัดเขื่อง งานวัดเขื่องได้จัดขึ้นในบริเวณหมู่บ้านเขื่องเงิน ตำบลหมีดึก เมืองฮานอย วันที่ 6 เดือนอ้าย เป็นวันเริ่มงาน ประเพณีนี้มักจะยาวนานไปจนถึง เดือน 3 ตามปฏิทินจันทรคติ

Ann : Lan ơi, người Việt Nam nói là “tháng giêng là tháng ăn chơi” có nghĩa là gì vậy?

(ลาน เอย, เหง็อย เหวียด นาม น้อย หล่า “ข้าง เซียง หล่า ข้าง อัน เซย” ก้อ เหง็ย หล่า สี่ เหวย?)

แอน : ลานคะ คนเวียดนามพูดว่า “เดือนอ้ายเป็นเดือนกินเที่ยว” หมายความว่าอย่างไรคะ?

Lan : À, tháng giêng là tháng 1 âm lịch, là tháng đầu tiên của năm mới, mọi người thường tổ chức đi du xuân, phần lớn là đi chùa để cầu bình an, may mắn cho cả năm và tham gia các lễ hội.

(อ่า, ข้าง เซียง หล่า ข้าง โหมต เอิม หลีก, หล่า ข้าง เต๋ว เตียน กั๋ว นัม เม้ย, หม่อย เหง็อย ถ็อง โต๊ ซัก ดี ซู ชวน, เฟิ่น เลิ่น หล่า ดี ฉั่ว เต เก้ว บิ่ง อาน, ไม มั่น ซอ ก่า นัม หว่า ทาม ซา ก้าก เหล่ โห้ย)

ลาน : อ่า เดือนอ้ายเป็นเดือน 1 ตามปฏิทินจันทรคติ เป็นเดือนแรกของปีใหม่ ทุกคนมักจะไปเที่ยวช่วงฤดูใบไม้ผลิ ส่วนใหญ่จะไปวัดเพื่อขอให้มีความสุขและโชคดีทั้งปี และเข้าร่วมในเทศกาลต่างๆ

Ann : Thế mọi người thường đi du xuân, đi chùa sau dịp Tết Nguyên Đán à Lan?

(เท้ หม่อย เหง็อย ถ็อง ดี ซู ชวน, ดี ฉั่ว เซา สิบ เต็ด เงวียน ต้าน อ่า ลาน?)

แอน : งั้นทุกคนมักจะไปเที่ยวช่วงฤดูใบไม้ผลิ ไปวัดหลังตรุษปีใหม่เวียดนามหรือลาน?

Lan : Đúng rồi, dịp Tết là thời gian để mọi người sum họp cùng với gia đình nên nếu đi du lịch hay đi chùa thì sẽ đi sau dịp Tết. Vào ngày rằm tháng giêng, người đi lễ hội, đi chùa đông như kiến vậy.

(ตั้ง โสร้ย, สิบ เต็ด หล่า ถ็อย ชาน เต หม่อย เหง็อย ชุม หอบ กุง เว้ย ซา ดิ่ง เนิน เน้ว ดี ซู หลีก ไฮ ดี ฉั่ว ถึ แส ดี เซา สิบ เต็ด หว่าว ไหง่ สัม ข้าง เซียง, เหง็อย ดี เหล่ โห้ย, ดี ฉั่ว ดง ถ็อย เกียน เหวย)

ลาน : ไข่แล้ว ช่วงตรุษปีใหม่เวียดนามเป็นช่วงเวลาให้ทุกคนรวมตัวกับครอบครัว ถ้าไปเที่ยวหรือไปวัด มักจะไปหลังตรุษปีใหม่ ในวันเพ็ญเดือนอ้ายตามปฏิทินจันทรคติ คนไปเข้าร่วมในเทศกาลเยอะเหมือนนมด

Ann : Thế Lan hay đi chùa nào?

(เห็น ลาน ไหว้ ดิ ฉั่ว หน้าว?)

แอน : งั้นลานมักจะไปวัดไหน?

Lan: Mình hay đi lễ hội chùa Hương, vì đây là lễ hội đầu năm rất nổi tiếng và cách trung tâm Hà Nội không xa lắm.

(หมิง ไหว้ ดิ เหล่ ไห้ย ฉั่ว เฮือง, หวี เคย หล่า เหล่ ไห้ย เดิว นัม เซ็๊ด โหน่ย เตียง หว่า ก้าก จุง เติม ท่า โหน่ย คง ซา ลัม)

ลาน : ฉันมักจะไปเทศกาลวัดเฮือง เพราะนี่คือเทศกาลต้นปีใหม่ที่ขึ้นชื่อมาก และห่างจากใจกลางกรุงฮานอยไม่ไกลมาก

Ann: Mọi người thường đi lễ hội chùa Hương khi nào?

(หมอย เหงื่อย เตียง ดิ เหล่ ไห้ย ฉั่ว เฮือง คี หน้าว?)

แอน : ทุกคนมักจะไปเทศกาลวัดเฮืองเมื่อไร?

Lan : Thường bắt đầu từ rằm tháng giêng đến giữa tháng ba âm lịch

(เตียง บัต เดิว ตือ ลัม ท่าง เซียง เติน เสือ ท่าง บา เอิม หลีก)

ลาน : มักจะเริ่มตั้งแต่วันเพ็ญเดือนอ้ายถึงกลางเดือนสามตามปฏิทินจันทรคติ

Ann : Thế mình nên đi những đâu hả Lan?

(เห็น หมิง เนิน ดิ หลึง เดิว ท่า ลาน?)

แอน : งั้นฉันควรไปที่ไหนบ้างคะลาน?

Lan : Đến chùa Hương thì nên đi thăm đền Trình, chùa Thiên Trù và động Hương Tích vì đây là những ngôi chùa chính linh thiêng nhất và là địa điểm du lịch tham quan chính. Động Hương Tích được mệnh danh là “nam thiên đệ nhất động” đấy.

(เดิน ฉั่ว เอื่อง ถี่ เน้น ดี ท้ม เต่น จิ่ง, ฉั่ว เทียน จู่ หว่า ดง เอื่อง ตี้ก หวี เคย หล่า หลึง โงย ฉั่ว ซิ่ง ลิง เทียง ญืด หว่า หล่า เตี้ย เตี่ยม ซู หลัก ทาม กวาน ขึ้น ด่ง เอื่อง ตี้ก เตือก เหม่ง แสง หล่า “นาม เทียน เตะ ญืด ด่ง” เตี้ย)

ลาน : มาถึงวัดเอื่องควรไปเยี่ยมวิหารจิ่ง วันเทียนจู่ และถ้าเอื่องตี้ก เพราะนี่คือบรรดาวัดหลักศักดิ์สิทธิ์ที่สุด และเป็นสถานที่เยี่ยมชมหลัก ถ้าเอื่องตี้กได้รับการขนานนามว่า “นาม เทียน เตะ ญืด ด่ง”

Ann : “nam thiên đệ nhất động” là gì vậy Lan?

(“นาม เทียน เตะ ญืด ด่ง” หล่า สี เหว่ย ลาน?)

แอน : “นาม เทียน เตะ ญืด ด่ง” คืออะไรคะลาน?

Lan : À, có nghĩa là động đẹp nhất trời nam đấy.

(อ่า, ก้อ เหยี่ย หล่า ด่ง แดบ ญืด เจ่ย นาม เตี้ย)

ลาน : อ่า หมายความว่า เป็นถ้ำที่สวยงามที่สุดในดินแดนเวียดนามค่ะ

Ann : Thế, đi vào tham quan thì mình đi xe máy được không Lan?

(เท้, ดี หว่าว ทาม กวาน ถี่ หมิ่ง ดี แแซ ไม้ เตือก คง ลาน?)

แอน : งั้นฉันขับมอเตอร์ไซค์เข้าเยี่ยมชมได้มั้ยลาน?

Lan: Không được đâu, để vào tham quan thì có thể đến bến Đục, đi đò trên suối Yến hoặc ngồi cáp treo, không đi xe máy được đâu vì đông người lắm.

(คง เตือก เติว, เต้ หว่าว ทาม กวาน ถี่ ก้อ เถ้ เต็น เบ็น ดุก, ดี ต่อ เจน ซ่วย เอียน ฮวัก โห่ง ก้าป แจว, คง ดี แแซ ไม้ เตือก เติว หวี ดง เหยื่อย ล้ม)

ลาน : ไม่ได้หรอก ถ้าเข้าเยี่ยมชม สามารถไปถึงท่าน้ำดุก ล่องเรือใบที่ลำธารเอียน หรือนั่งรถกระเช้าไฟฟ้า ปั่นมอเตอร์ไซค์ไม่ได้หรอก เพราะคนเยอะมาก

Ann : Giá vé cáp treo có đắt không Lan?

(ซ้า แ่ว ก้าป แจว ก้อ ดีท คง ลาน)

แอน : ราคาตั๋วกระเช้าไฟฟ้าแพงมั้ยลาน?

Lan: Không đắt đâu, giá vé khứ hồi đối với người lớn là 140.000 đồng/ vé còn trẻ em là 90.000 đồng/ vé.

(คง ดีท เดิว, ซ่า แว้ คือ โห่ย โตย เว้ย เหง้อย เลิน หล่า โหมต จ้ม โป๊น เมื่อย หงั้น ด่ง โหมต แว้ กอน แจ้ แอม หล่า ซึ้น เมื่อย หงั้น ด่ง โหมต แว้)

ลาน : ไม่แพงหรอก ราคาตัวไปกลับสำหรับผู้ใหญ่ 140.000 ด่งห์ต่อคน ส่วนเด็ก 90.000 ด่งห์ต่อคน

Ann : nếu đi chắc mình sẽ đi đò chứ không đi cáp treo vì đi đò vừa được ngắm cảnh hai bên suối vừa được trải nghiệm cảm giác ngồi trên đò.

(เน้ว ดี ซัก หมิ่ง แส ดี ต่อ ซื่อ คง ดี ก้าบ แจว หวี ดี ต่อ เหวื่อ เตือก จ้ม แก้ง ฮาย เบน ซ้วย เหวื่อ เตือก จ้าย เหงี้ยม ก้าม ซัก โห่งย เจน ต่อ)

แอน : ถ้าไป ฉันน่าจะลองเรือใบไป ไม่ได้นั่งรถกระเช้าไฟฟ้า เพราะนั่งเรือใบ ทั้งได้ชมวิวทิวทัศน์สองฝั่งของลำธาร ทั้งได้สัมผัสกับความรู้สึกที่ได้นั่งบนเรือใบ

Lan: Mình cũng thế, vì đi đò giống như là đang ngồi thuyền về cõi Phật, đó cũng là nét đặc trưng ở đó.

(หมิ่ง กุง เท้, หวี ดี ต่อ ซัง ฉือ หล่า ดาง โห่งย เถวี่ยน เหว่ ก้อย เผ็ด, ตือ กุง หล่า แน็ต ดัก จุง เอ้อ ตือ)

ลาน : ฉันก็เช่นกัน เพราะนั่งเรือใบก็เหมือนกับว่ากำลังนั่งเรือกลับไปดินแดนแห่งพระพุทธศาสนา เรือใบก็เป็นเอกลักษณ์ของที่นี่

Ann : Thế khi đi lễ chùa Hương thì phải chuẩn bị đồ cúng lễ gì?

(เท้ ดี ดี เหล่ ฉั่ว เหียง ถี่ ฝ่าย ฉวน บี โต่ กุง เหล่ สี)

แอน : งั้นเมื่อไปเทศกาลวัดเขื่อง ต้องเตรียมของเซ่นไหว้อะไรบ้าง?

Lan : Trước đây, mọi người cúng lễ có xôi, thịt gà, đồ mặn thế nhưng hiện nay mọi người thường dâng lễ chay có bánh kẹo, trái cây, xôi, hương, trầu cau...Nếu cậu đi lễ chùa Hương thì chuẩn bị đồ lễ còn nếu chỉ đi tham quan thì không cần mua nhé.

(เจือค เตย, หม่อย เหง้อย กุง เหล่ กือ โซย, ถิต ก่า, โต่ หมั้น เท้ ฉึง เหียน ไน หม่อย เหง้อย เลื่อง เซิง เหล่ โซ กือ แป้ง แก้ว, จ้าย เกย, โซย, เหียง, เจิม เกา... เน้ว เก้ว ดี เหล่ ฉั่ว เหียง ถี่ ฉวน บี โต่ เหล่ กอน เน้ว ฉี ดี ทาม กวาน ถี่ คง เกิน มัว แญ)

ลาน : เมื่อก่อน ทุกคนถวายของเช่นไหว้ จะมีข้าวเหนียว เนื้อไก่ อาหารคาว แต่ปัจจุบัน ทุกคนมักจะถวายอาหาร
เจ เช่น ขนมลูกอม ผลไม้ ข้าวเหนียว ฐูป ใบพลู หมาก... ถ้าคุณไปเข้าร่วมเทศกาลวัดเฮือง ควรเตรียมของเช่นไหว้
ส่วนถ้าแค่ไปเที่ยวเยี่ยมชมก็ไม่ต้องซื้อนะคะ

ไวยากรณ์

Âm lịch (เอิม หลีก) จันทรคติ	Tháng 1 âm lịch (ท้าง โหมต เอิม หลีก) = เดือนอ้ายตามจันทรคติ
Dương lịch (เซื่อง หลีก) สุริยคติ	Tháng 2 dương lịch (ท้าง ฮาย เซื่อง หลีก) = เดือนกุมภาพันธ์ตามสุริยคติ
Vừa... vừa... (เหวื่อ... เหวื่อ...) ทั้ง... ทั้ง...	Tôi đi chùa Hương vừa để lễ Phật vừa để ngắm cảnh. (โตย ตี ฉั่ว เฮื่อง เวื่อ เต้ เหล่ เฟ็ต เหวื่อ เต้ จ้ม แก๊ง) = ฉันไปวัดเฮือง ทั้งเพื่อไหว้พระ ทั้งเชื่อกมวิวิวิททัศน์ Mọi người vừa hỏi hạp vừa hạnh phúc vì lần đầu tiên được đi thuyền trên suối Yến. (หมอย เหงื่อย เหวื่อ โห้ย โหบ เหวื่อ แห่ง ฟุก หวี เห ลีน เต้ว เตียน เตือก ตี เถวียน เจน ซ้วย เอียน) = ทุกคนทั้งตื่นเต้น ทั้งมีความสุข เพราะนี่เป็นครั้งแรก ได้ล่องเรือบนลำธารเอียน
Nếu... thì... (เน้ว... ถึ...)	Nếu muốn đi lễ hội chùa Hương thì bạn nên đi vào tháng 1 âm lịch. (เน้ว ม้วน ตี เหล่ โห้ย ฉั่ว เฮื่อง ถึ บ่าน เน็น ตี หว่า ท้าง โหมต เอม หลีก) = ถ้าอยากไปเทศกาลวัดเฮือง คุณควรจะไปในเดือน อ้าย Nếu bạn đến chùa Hương để lễ Phật thì bạn nên chuẩn bị đồ lễ nhé! (เน้ว บ่าน เต็น ฉั่ว เฮื่อง เต้ เหล่ เฟ็ต ถึ บ่าน เน็น ฉั่ว ปี โด่ เหล่ แญ้!) = ถ้าคุณไปวัดเฮืองเพื่อไหว้พระ คุณควรเตรียมของ เช่นไหว้นะคะ

Đồ cúng lễ (ดี กุง เหล่)	ของเซ่นไหว้
Hoa (ฮวา)	ดอกไม้
Nến (เน้น)	เทียน
Hoa cúc (ฮวา กุก)	ดอกเบญจมาศ
Hoa sen (ฮวา แชน)	ดอกบัว
Hoa huệ (ฮวา เหวะ)	ดอกช่อนกลีน
Hòm công đức (ฮวา กง ตึก)	ตู้รับบริจาค
Tháp hương (ทับ ฮื่อง)	จุดธูป
Vái (ว้าย)	ไหว้
Khấn (เค้น)	สวดมนต์
Cầu (เก้ว)	ขอ

งานวัดเฮืองได้จัดขึ้นที่บริเวณหมู่บ้านเฮืองเซิน ตำบลหมี่ตึก ฮานอย วันที่ 6 เดือนอ้าย เป็นวันเริ่มงาน ประเพณีนี้มักจะยาวนานไปจนถึง เดือน 3 ตามปฏิทินทางจันทรคติ ผู้นำถือพุทธศาสนาหลายล้านคนทั่วทั้งสาม ภาคของเวียดนาม ก็มาทำบุญที่งานวัดเฮือง ซึ่งการเดินทางไปยังดินแดนแห่งศาสนาพุทธ ผู้คนจะมารวมตัวกันสวดมนต์ จุดธูปเทียน หรือรวมใจเป็นหนึ่งเดียวกันกับธรรมชาติ

ในป่าเขาที่มีรอยพระพุทธรูปบาตร ช่วงเวลาที่ผู้คนมามากที่สุดของประเพณีนี้คือ ตั้งแต่วันพระจันทร์เต็มดวง เดือนอ้าย จนถึงวันที่ 18 เดือนยี่ ตามปฏิทินจันทรคติ วันนี้เป็นวันเทศกาลเปิดประตูสู่ป่าของท้องถิ่น จนถึงปัจจุบัน ประเพณีนี้มีความหมายก็คือ “เหม่อ เกื่อ ฉั่ว” แปลว่า “เปิดประตูวัด” งานวัดเฮืองเป็นประเพณีที่เรียบง่ายมาก ก่อนเริ่มประเพณีหนึ่งวัน บรรดาวัด เจตีย์ ศาลเจ้าทั้งหมด เต็มไปด้วยควันธูป บรรยากาศในงานประเพณีอบอวลไปทั่วหมู่บ้านเฮืองเซิน

นอกจากมาทำบุญไหว้พระแล้ว วัดเขื่องยังเป็นสถานที่ทำกิจกรรมวัฒนธรรมพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น การแข่งเรือ ปีนเขา หรือร้องเพลง ความเป็นเอกลักษณ์ของงานวัดเขื่องคือ ความสุขในการนั่งเรือเที่ยวชมวิว ทิวทัศน์ตามแนวภูเขาที่มีกลิ่นไอของศาสนาพุทธ ดังนั้นเมื่อพูดถึงงานวัดเขื่อง จะนับถือเรือตามรูปแบบวัฒนธรรม เรือประชากรเวียดนามในสมัยก่อน จนถึงปัจจุบัน ในงานประเพณีแข่งเรือของวัดเขื่อง มักจะสร้างความรู้สึกรักหวงแหนให้กับผู้คนที่มาร่วมงาน เมื่อก้าวขึ้นจากเรือ อ่าลาแม่น้ำ ผู้คนก็จะได้เข้าร่วมชมบรรยากาศของภูเขา วัดวาอาราม และเริ่มต้นการเดินทางครั้งใหม่ การเล่นปีนเขา การเล่นน้ำอย่างมีความสุข การแสวงบุญที่วัดเขื่องเป็นกิจกรรมที่ทุกคนต่างก็อยากได้มาเข้าร่วม เพื่อขอให้ปีใหม่เต็มไปด้วยความสุข โชคดี และสุขภาพแข็งแรง

วิถีสักกษา